

**Sayın Meclis Başkanım, Değerli Divan, Meclisimizin Kıymetli Üyeleri,
Basınımızın güzide Temsilcileri;**

Hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken; Ankara'mızın sadece sanayisi için değil, sosyal ve kültürel hayatı için de önemli bir değeri kaybetmenin üzüntüsünü bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Ankara Sanayi Odamıza kayıtlı ilk kadın sanayicimiz Sayın Birten Gökyay'ın kıymetli eşi, Nurus Mobilya'nın kurucusu, NUPA İleri Üretim Teknolojileri A.Ş'nin ortaklarından, duayen sanayicimiz Akın Gökyay'ı ebediyete uğurladık.

Merhum Akın Gökyay, Başkentimizin sanayisine sunduğu katkıların yanı sıra; kurucusu olduğu Gökyay Satranç Müzesi ve kültür hayatımıza kazandırdığı değerlerle de kalıcı bir iz bırakmıştır. Üreten, düşünen ve topluma değer katan bir sanayici olarak Ankara'mızın hafızasında müstesna bir yer edinmiştir.

Merhuma Allah'tan rahmet; başta Sayın Birten Gökyay olmak üzere ailesine, yakınlarına ve sevenlerine sabır ve başsağlığı diliyorum. Mekânı cennet olsun.

Bugün ayrıca Meclis Üyemiz, değerli kardeşim Sayın Sabit Tekirdağ'ın doğum günü. Kendisini gönülden tebrik ediyor; ailesiyle ve tüm sevdikleriyle birlikte sağlık, mutluluk ve başarı dolu nice yaşlar diliyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

İçinde bulunduğumuz mübarek Ramazan ayının, milletimize, İslam âlemine ve tüm insanlığa sağlık, huzur, bereket ve barış getirmesini temenni ediyorum. Ramazan; paylaşma ve dayanışma duygularımızın güçlendiği, gönüllerimizin yakınlaştığı, birlik ve beraberliğimizin pekiştiği özel bir zaman.

Biz Ankaralı sanayiciler üreterek ülkemizin kalkınmasına güç verirken, manevi değerlerimize ve dayanışma kültürümüze katkı sunmayı da görev biliyoruz.

İşte bu ruhla, 40 Meslek Komitemizin değerli katkılarıyla Sincan'da kurduğumuz iftar çadırımızda Ramazan'ın sıcaklığını vatandaşlarımızla paylaşıyoruz. Komite Üyelerimize

bu değerli katkılarından dolayı gönülden teşekkür ediyorum. Allah hepinizden razı olsun. Ramazan-ı Şerifiniz Mübarek olsun.

İnanıyorum ki bu birlik ve beraberlik ruhu, sadece Ramazan'da değil, her dönemde karşılaştığımız zorlukları aşarken de en büyük gücümüz olacak.

Kıymetli Yol Arkadaşlarım;

Bugün mesele sadece "konjonktür" değil. Dünya ticaretinin kural seti değişiyor. Yeşil Mutabakat ve Sınırdaki Karbon Düzenlemesi gibi yeni nesil ticaret kuralları artık bir tercih değil, zorunluluk. Eğer Ankara sanayisi olarak bu yeni kural setine hızla uyum sağlamazsak, en büyük pazarımız Avrupa'da pay kaybı kaçınılmaz olacak. İçeride ise maliyet baskısı yatırım iştahını zorluyor. Artan enerji ve işçilik maliyetleri, finansmana erişimdeki zorluklarla birleşince işletmelerimizin üzerindeki yük iyice artıyor. Sanayicimizin üzerindeki bu yükün hafifletilmesi, üretim çarklarının durmaması için hayati önem taşıyor. Bu iki dalgayı aynı anda yönetemezsek rekabet gücümüz aşınır.

Son dönemde küresel ticaret yeniden yapılıyor. ABD-Çin hattında doğrudan ticaret zayıflarken, üretim ve tedarik ilişkileri Güneydoğu Asya, Avrupa Birliği ve diğer ara merkezler üzerinden yeniden kurgulanıyor. Ticaret ve tedarik zincirleri yön değiştiriyor, yeni rotalara yöneliyor. Mallar aynı yere gitse bile başka ülkeler üzerinden, yeni lojistik yollarla ve farklı kurallarla taşıyor. Yani ticaret yeni güzergâhlardan ilerliyor.

Mal aynı limana gidiyor; ama pasaportu, aktarması ve kontrol noktaları değişiyor.

Kısacası, ticaret artık "kargo" değil, bir çeşit "kimlik kontrolü" meselesi.

Bu yön değişiminin en somut ve etkili örneklerinden biri, Avrupa Birliği ile Hindistan arasında yapılan serbest ticaret anlaşmasıdır. Bu anlaşma, küresel ticaretin rotasını ve rekabetin kurallarını yeniden yazacak ölçekte. AB-Hindistan STA'sı, sanayi ürünlerinde tarifelerin kademeli düşürülmesi ve ticaretin kolaylaştırılmasıyla AB pazarındaki rekabet koşullarını kökten değiştirecek. Asıl kritik nokta ise bu ivmenin üçüncü ülkeler üzerindeki etkisi: AB'nin tedarikçi havuzu genişledikçe, tedarikçiler arasındaki rekabet daha da sertleşecek. Yakın dönemde AB pazarında Hindistan menşeli ürünlerin maliyet ve ölçek avantajıyla daha güçlü konuma gelmesi olası. Anlaşmayla birlikte önümüzdeki

5-10 yıl içinde makine, elektrik ekipmanları, uzay ve uçak araçları, optik tıbbi cihazlar, plastik, kimyasallar, motorlu taşıtlar, demir-çelik ve ilaç gibi birçok sektörde gümrük vergileri sıfırlanacak. Bu gelişme, Avrupalı üreticilere daha geniş bir tedarikçi ağı sunarken, bizim gibi üçüncü ülkelerin rekabetini doğrudan etkileyecek.

Bu tablo, Türkiye için yeni bir rekabet ortamı doğuruyor: Kurallar değişiyor, rakipler çoğalıyor ve bekleyen değil, adapte olanın kazandığı bir dönem başlıyor.

İşte bu nedenle AB-Hindistan Serbest Ticaret Anlaşması, Türkiye'nin sanayisini ve rekabet gücünü doğrudan ilgilendiren stratejik bir gelişmedir.

Türkiye, 2025 sonu itibarıyla Avrupa Birliği ile 232 milyar doları aşan ticaret hacmiyle Birliğin en büyük beşinci ticaret ortağı konumunda. Bu pazara Hindistan'ın dahil olması, onun ham madde çeşitliliği, geniş insan kaynağı ve ölçek avantajıyla rekabeti belirgin biçimde artıracak.

Buradaki en kritik konu ise Türkiye'nin AB ile Gümrük Birliği'nden kaynaklanan asimetrik etki: Hindistan ürünleri AB'ye kolay girerken, bizim Hindistan pazarına aynı avantajlarla erişmemiz mümkün görünmüyor. Bu tablo, özellikle fiyat rekabetinin yüksek olduğu sektörlerde yerli üreticimiz üzerinde ciddi baskı oluşturabilir.

Bu anlaşma, küresel ekonomide yeni bir dönemin işaretidir: Düşük tarifeden çok yüksek standartların, ucuz maliyetten çok yüksek uyumun belirleyici olduğu bir dönem.

Türkiye bu sürecin dışında kalmaz. Kalmamalıdır.

Bu nedenle çağrımız nettir:

Bir yandan Gümrük Birliği güncellenmeli ve üçüncü ülkelerle yapılan anlaşmaların Türkiye'ye etkilerini dengeleyecek mekanizmalar süratle devreye alınmalı; diğer yandan "ticaret sapması" riskine karşı menşe kuralları ve ilgili hukuki araçlar teknik ve sağlam bir zeminde işletilmelidir.

Mesele sadece bir dış ticaret başlığı değil; üretimimiz, yatırımlarımız, istihdamımız ve uzun vadeli sanayi rekabet gücümüzdür.

Değerli Meclis Üyeleri;

2,5 yılı aşkın süredir enflasyon başta olmak üzere farklı ekonomik zorluklarla mücadele ediyoruz. Bir ilerleme sağlanmış olsa da, hane halkının refahı ve alım gücü ile sanayicimizin üretim koşulları bakımından henüz hedeflenen seviyeye ulaşamadık.

Belirsizlik ve yüksek finansman maliyetleri, firmalarımızın önceliğini yatırımdan nakit dengesini korumaya kaydırıyor. Borç kapatıp, nakitte kalmaya çalışan şirketlerimiz adeta bir 'bilanço resesyonu' riskiyle karşı karşıya. Bu ortamda faiz indirimi tek başına bir anlam ifade etmiyor; çünkü mesele kredi maliyeti değil, ayakta kalma refleksi. Şirketlerimiz adeta fırtınada gemilerini korumaya çalışıyor. Peki, bu fırtınayı nasıl atlatacağız? Bir taraftan enflasyonla mücadele ederken, bir taraftan da şirketlerimizin bilanço onarımına sıkışıp kalmaması için üretimi önceleyen, arz yönlü politikaları süratle devreye almak zorundayız.

Mevcut programın sanayi ve tarımda üretimi baskılayan yapısı riski büyütüyor. Unutmayalım: Üretim ve ihracat zayıflarsa, enflasyon bu kez arz yönlü yeni bir şokla artabilir.

Son dönemde, en önemli dış pazarlarımızdaki durgunluk ihracat potansiyelimizi sınırlarken, iç talep de zayıflıyor. Finansmandaki sıkışmayla birleşince sanayi üretiminde daralma ve ihracat büyümesinde yavaşlama yaşıyoruz. 2025 başından bu yana sanayi üretimi yataya yakın seyretti, yıllık ortalama artış yüzde 2,2'de kaldı. Aralık'ta 49,1 olan PMI, Ocak'ta 48'e geriledi ve 22 aydır eşik değer olan 50'nin altında. Faaliyet koşullarındaki bozulma son üç ayın en belirgin seviyesinde.

Bu tablo sanayi istihdamına da yansıyor. TÜİK'in 2025 4. çeyrek verilerine göre sanayide istihdam son bir yılda 282 bin kişi azalarak 6 milyon 531 bine geriledi. İstihdamın %59,3'ü hizmetlerde, %20'si sanayide, %13,8'i tarımda. Bu dağılım, istihdamın hizmetlerde yoğunlaştığını gösteriyor. Oysa sürdürülebilir kalıcı istihdam ancak sanayi gibi üretime dayalı sektörlerde yaratılabilir. Bu nedenle istihdam politikasını sadece "toplam sayı" üzerinden değil, niteliği ve sektör kompozisyonu üzerinden de değerlendirmek zorundayız.

Dış ticaret verileri de üretimdeki zorlukları yansıtıyor. Ocak 2026'da geçen yılın aynı ayına göre ihracat %3,9 azaldı, ithalat ise %0,03 arttı. İhracat birim değer endeksi Eylül'den bu yana yükseliyor; Aralık'ta artış %13. Ancak bu durum bizi yanıltmasın. Bu

artış, rekabet gücünden değil, euro/dolar paritesindeki yükselişten kaynaklanıyor. İhracatımızın 2025'te 273,4 milyara ulaşmasında parite etkisini göz ardı etmemeliyiz. İthalat tarafında ise Aralık'ta birim değer endeksi %4,2, miktar endeksi %6,3 arttı. Yani daha pahalıya daha fazla alıyoruz. Özellikle tüketim malları ithalatındaki artış, cari dengeyi ve enflasyonla mücadeleyi zorlaştırıyor. Çözüm; rekabet gücünü artırmak, verimliliği yükseltmek ve yüksek katma değerli üretimle sürdürülebilir ihracat artışı yakalamaktır.

Kıymetli Yol Arkadaşlarım;

Bugün "yeşil dönüşüm"ü bir iyi niyet hikâyesi olarak değil, rekabet gücümüz ve ihracatın sürdürülebilirliği açısından konuşmak zorundayız. Çünkü dünya ticaretinde artık fiyat kadar, hatta bazen fiyattan daha fazla karbon ayak izi konuşuluyor.

Biz "sonra bakarız" dersek, pazar "başkasına bakarım" diyor.

Önce çıtayı net koyalım:

İhracatımızın %42'si AB'ye, %57'si Avrupa kıtasına gidiyor. Bu oran, yeşil dönüşümün neden ana gündemimiz olduğunu tek başına anlatıyor.

Karbon artık bir çevre kavramı değil, doğrudan bir maliyet kalemi. Karbon yoğun üretimde verimlilik ve temiz enerji yatırımları geciktikçe maliyet baskısı kalıcı hale geliyor. Avrupa Birliği'nde karbon fiyatlama ton başına 80 Euro seviyeleri referans alınıyor.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'nın yükümlülük dönemi 1 Ocak 2026'da başladı. Çimento, demir-çelik, alüminyum, gübre, hidrojen ve elektrik sektörlerinde AB pazarına girişte yeni bir gerçeklik oluşuyor. Avrupa artık ithal edeceği ürün için "kaç euro?"nun yanında "kaç ton karbon?" diye soruyor. Rekabet, yalnızca maliyet ve kaliteyle değil, emisyon performansı ile da ölçülüyor.

Yeşil dönüşümün özü şudur:

Bu işi doğru yönetirsek bizim için daha verimli üretim, daha düşük enerji maliyeti, daha güçlü marka ve daha kalıcı pazar demektir. Sanayimizi yeşil bir ormana dönüştürmek gibi köklerimizimizi güçlendirerek büyüme demektir.

Sanayimizi yeşil dönüşüme uyumlu hale getirerek ihracatımızı güvence altına almalı, rekabetçiliğimizi güçlendirmeli ve ülkemizi bu yeni dönemde oyun kuran ülkeler arasına taşımamızdır.

Bu süreçte bizim en büyük engelimiz yüksek yatırım maliyetleridir. Ankara Sanayi Odası olarak üyelerimizin sadece öz kaynaklarına bağımlı kalmadan yeşil fonlara, uluslararası finansman kaynaklarına ve devletimizin seçici kredi mekanizmalarına erişimini kolaylaştıracak rehberlik süreçlerini önceliklendiriyoruz.

İlgili bakanlıklar ve Avrupa Birliği Delegasyonu ile istişare toplantısı düzenleyeceğiz. Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması uyum rehberimiz tamamlanmak üzere; Mart ayında ihracatçı üyelerimizin süreçten etkilenme düzeyini ortaya koyacak kapsamlı raporumuzu yayımlayacağız.

Eğitim, yol haritası ve karbon ayak izi hesaplama desteklerimizle sanayicilerimizi bu dönüşümde yalnız bırakmıyoruz. TÜBİTAK, Yeşil İnovasyon Teknoloji Mentörlük Programı kapsamında firma özelinde analiz, yol haritası, karbon ayak izi hesaplaması gibi araçlarla destek oluyoruz. Yani üyelerimizin yanındayız. Yeşil dönüşüm için yaptığımız projeye firmalarımızdan daha fazla katılım bekliyoruz. Bir kez daha hatırlatıyorum ki, TÜBİTAK maliyetin yüzde 90'ını karşılıyor.

Değerli Meclis Üyeleri,

Tüm bu dönüşümün ve rekabetin merkezinde insan kaynağımız var. Teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin, onu kullanacak, dönüştürecek olan nitelikli insan gücüdür. İşte bu noktada hepimizin ortak sorunu olan eğitim-iş gücü uyumsuzluğuna değinmek istiyorum. Ankara Sanayi Odası Başkanı olarak uzun süredir her platformda dile getirdiğim çok temel bir mesele var: Üniversite mezunlarımız ile iş gücü piyasası arasındaki beceri uyumsuzluğu.

Bir tarafta diplomalar hızla çoğalıyor, diğer tarafta sanayicinin karşısına "aranan nitelik bulunamadı" uyarısı çıkıyor; aynı anda iki farklı gerçeklik yaşıyoruz.

Geçtiğimiz hafta Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğimizi temsilen katıldığım ve YÖK Başkanımız Sayın Prof. Dr. Erol Özvar'ın ev sahipliğinde gerçekleşen TOBB

Yükseköğretim Meclisi İstişare Toplantısı'nda, vakıf üniversitelerimizin Mütevelli Heyeti Başkanları ve Rektörleriyle bir araya geldik.

Bugün Türkiye'de 129'u devlet, 79'u vakıf olmak üzere toplam 208 üniversitede yaklaşık 7 milyon öğrencimiz var. Peki mezunlarımız iş bulabiliyor mu? Bulduğu iş eğitim aldığı alanla örtüşüyor mu? TÜİK'e göre 2025'te lisans mezunlarının kayıtlı istihdam oranı %69,4, ancak kendi alanında çalışma oranı sadece %56,1. Yani her iki mezundan biri okuduğu alanda çalışmıyor. Eurostat verilerine göre Türkiye, üniversite mezunu işsizliğinde %10,3 ile en yüksek ülkelerden; OECD ortalaması ise %4,9. Ülkemizde üniversite mezunu işsizliği genel işsizliğin üzerinde.

Temel sorun yapısal beceri-talep uyumsuzluğu.

Uluslararası göstergelere göre işverenlerimizin %72'si aradığı nitelikte çalışan bulamıyor. Çok ilginçtir ki hem diploma bolluğunu hem de yetenek kıtlığını aynı anda yaşıyoruz.

Toplum Çalışmaları Enstitüsü'nün Hukuk Fakülteleri Raporu, sayısal artışın kaliteyi nasıl düşürdüğünü gösteriyor: 89 hukuk fakültesinin 67'si son 25 yılda kurulmuş. Avukat sayımız 1998'de 36 bin iken 2024'te 199 bini aşmış, 26 yılda 5 kat artmış. Avukat başına düşen nüfus 15 yılda 1095'ten 430'a gelmiş. Yani 430 kişiye bir avukat düşüyor ülkemizde.

Evet, üniversiteye erişim ve mezun sayısı arttı.

Peki bu artış, niteliği ve mesleki sürdürülebilirliği de aynı ölçüde artırdı mı?

Biz hep şunu söylüyoruz: Yükseköğretim sayı yarışı değildir. Diploma dağıtmakla kalkınma olmaz. Kalkınma; nitelikli insan kaynağıyla, sahaya hazır mezunlarla ve sanayinin ihtiyaç duyduğu becerilerle mümkündür. Yükseköğretim diplomalı işsizler ordusu değil; bilgi, beceri ve araştırma ekosistemini inşa etmektir.

Bu çerçevede, TOBB Yükseköğretim Meclisi İstişare Toplantımızda YÖK Başkanı Sayın Prof. Dr. Erol Özvar'ın üniversite kontenjanlarının azaltılacağı yönündeki açıklamalarını çok değerli buluyorum. Sayın Özvar, iş gücü piyasasında karşılığı zayıflayan programların kontenjanlarının düşürüleceğini, uygulamalı programlara kontenjan vermeye devam edeceklerini söyledi. Kamuoyu oluşturmak için defalarca gündeme

getirdiğimiz bir konuda somut adımların atılması ülkemiz adına sevindirici. Ancak sadece kontenjan düşürmek yetmez; bu süreci, sanayimizin ihtiyaç duyduğu nitelikli teknik eleman profilini yetiştirecek müfredat reformlarıyla desteklemeliyiz. Atılan bu adımın, üretimde ihtiyacımız olan nitelikli insan kaynağı sorunumuza zm olmasını bekliyoruz. Üretimin, sanayinin ve sahanın sesine kulak verilerek yapılan bu planlamalardan dolayı YK Başkanımız Sayın Prof. Dr. Erol zvar'a buradan bir kez daha teşekkür ediyorum.

Gençlerimiz geleceğimizdir. Her bir gencimizi doğru eğitimle, doğru beceriyle ve planlamayla geleceğe hazırlamalıyız.

Bu noktada, Yönetim Kurulunda yer almaktan onur duyduğum Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'miz bünyesindeki Türkiye Sektör Meclislerimiz için de özel bir parantez açmak istiyorum.

Eğitimden sağlığa, sanayiden ticarete, turizmden tarıma kadar 69 ayrı Türkiye Sektör Meclisi; sektörlerimizin nabzını tutan, sahadaki sorunları doğrudan tespit eden ve üzüm önerilerini karar alıcılara taşıyan güçlü bir istişare mekanizmasıdır. Bu yapı, özel sektör ile kamu arasında sadece bir temas noktası değil; ortak aklın kurumsallaştığı, politika üretiminin somut çıktıya dönüştüğü stratejik bir köprüdür.

Bu vesileyle, TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu'na; sektörlerimizin ortak görüş etrafında buluşmasına, kamu-özel iş birliğinin güçlenmesine ve reform süreçlerine katkı sunan bu vizyoner yapılanma için şükranlarımı arz ediyorum.

Kıymetli Meclis yeleri,

Sözlerime başlarken Ramazan'ın birlik ve beraberliğinden bahsetmiştim. Anlattığım tüm bu zorlukların üstesinden gelecek olan da işte bu birlikteliğimiz, akliselimiz ve çalışma azmimizdir. Küresel ticaretin kuralları değişiyor; ama biz Ankaralı sanayiciler olarak her dönemde olduğu gibi bu dönemde de üreterek, dönüşerek ve gelişerek ülkemizi geleceğe taşıyacağız.

Ramazan'ın bize hatırlattığı birlik ve beraberlik ruhuyla, önümüzdeki zorlukları da kararlılıkla aşacağız.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.